

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XII., ŠT. 78 — CENA 10 DIN
KRANJ, 5. OKTOBRA 1959

Ob Tednu otroka

Države — članice Mednarodne unije za zaščito otrok praznujejo po vsem svetu prvi ponedeljek v mesecu oktobru kot Dan otroka. V naši državi, ki je tudi članica Mednarodne unije za zaščito otrok, smo Dan otroka razširili v Teden otroka. Letošnjemu praznovanju Teda otroka daje posebno svečano obeležje proslavljanje 40-letnice ZKJ.

Prvenstveno bomo v tem tednu obravnavali vprašanja, katerim smo že lani posvetili največ pozornosti, to je vzgoji našega mladega rodu v duhu naše revolucionarne preteklosti in socialistične graditve domovine in na vprašanje vzgoje in varstva otrok v stanovanjski skupnosti.

Tega se zavedajo vse naše družbene in politične organizacije ter vzgojne, socialne, zdravstvene in druge ustanove, ki žele omogočiti našim otrokom in mladini lažje in bogatejšo življenje v stanovanjski skupnosti. Marsikatero vprašanje, ki zadeva vsebinsko in organizacijsko stran stanovanjske skupnosti, lani namreč še ni bilo razčisti.

Zakon o stanovanjski skupnosti, ki smo ga dobili pred nekaj meseci, pa je postavil temelje, na katerih bo moglo državljanom, kakor tudi samoupravnim organom dejansko razvijati stanovanjske skupnosti. Novi zakon daje med drugim obilo možnosti prav zato, da v stanovanjski skupnosti ustvarimo vse pogoje za zdrav duševni in telesni razvoj naše mladine.

Največ skrb bi kazalo posvetiti vprašanju družinskih ustanov za otroke zaposlenih staršev, ker je odstotek otrok, ki v času, ko so njihovi starši na delu, nimajo urejenega varstva in prehrane, še vedno zelo visok. K delu v stanovanjski skupnosti bi pritegnili mladino in otroke, da se bodo ob delu v stanovanjski skupnosti pripravljali na naloge, ki jih čakajo v naši socialistični domovini kot zrele državljanke. Več skrb bi bilo kazalo posvetiti tudi zagotovitvi finančnih sredstev, ki naj omogočijo trdne temelje stanovanjske skupnosti.

Teden otroka naj bo torej pregled naših dosedanjih uspehov, istočasno pa sprejemamo v teh dneh nove pobude in programe za prihodnje leto.

Ob Tednu otroka želimo našim organizacijam in ustanovam, ki so polne načrtov in dobre volje, da bi njihovo delo rodilo obilne sadove naši socialistični skupnosti, v kateri zavzema skrb za otroka tako pomembno mesto.

Z razširjene seje ObO SZDL Kranj

Mnenje osem tisoč delavcev o gradnjah objektov družbenega standarda

Kranj, 2. oktobra.

V prostorih Okrajnega ljudskega odbora Kranj je bila danes razširjena seja Občinskega odbora SZDL Kranj s predsedniki osnovnih organizacij. Na dnevnem redu je bil program dela za nadaljnjih 6 mesecev, rezultati ankete Občinskega sindikalnega sveta o gradnjah objektov družbenega standarda, razprava o nekaterih kadrovskih in organizacijskih zadevah in razprava o pogodbeni proizvodnji.

Program dela Občinskega odbora SZDL Kranj, ki ga je podal predsednik Baldomir Bizjak, postavlja kot osnovno nalogo priprave in izvedbo občnih zborov osnovnih organizacij skupaj z volitvami novih vodstev. V razpravi so predsedniki osnovnih organizacij v glavnem soglašali s sklepom OO SZDL, naj bi bile letošnje volitve tajne. Naslednja naloga so kadrovske in tehnične priprave na občinsko konferenco SZDL, ki bo decembra letos ali januarja 1960. Nadalje predvideva program dela pripravu plenuma o stanovanjskih skupnostih, povezan z dejavnostjo krajevnih odborov. Plenum bo po uveljavitvi stanovanjskih skupnosti, da bo na podlagi konkretnih primerov lahko razpravljalo o nadaljnjem in o dosedanjem delu. Pred občinsko konferenco bo tudi plenum o organizacijskih zadevah in posebna seja o rezultatih ankete Občinskega sindikalnega sveta o objektih družbenega standarda. Ena najvažnejših nalog občinskega odbora in osnovnih organizacij v naslednjih 6 mesecih pa je prav gotovo aktivno obravnavanje in reševanje problemov kmetijstva. Razen tega bo treba čimprej pristopiti k ustanovitvi novih osnovnih organizacij na področju bivše cerkljanske občine. V razpravi so nekateri celo poudarili, da je to trenutno najvažnejša naloga. Kot zadnjo postavko v programu pa je tovariš Bizjak poudaril važnost pomoči družini in zaposleni ženi oziroma povezave in tesnejšega stika med Zvezo ženskih društev in sekcijami žena zadrug.

Anketa Občinskega sindikalnega sveta Kranj o gradnjah objektov družbenega standarda v letu 1960 je imela predvsem namen ugotoviti, kateri objekti naj prihodnje leto v prioritetenem redu uživajo prednost. Anketa je, kot je poudaril tovariš Bizjak, dala na eni strani jasno orientacijo v izvajanju politike objektov družbenega standarda, na drugi strani pa je angažirala veliko število ljudi, saj je na vprašanja odgovorilo okoli

dve tretjini vseh zaposlenih v občini, to je preko 8000 delavcev in delavk.

Tovariš Bizjak je najprej govoril o gradnjah objektov družbenega standarda v letošnjem letu (1959). Občinski ljudski odbor je odločil, da se bodo razpoložljiva sredstva podjetij in občine porabila letos v ta namen takole: na prvem mestu je dograditev 206 stanovanj na Vodovodnem stolpu; dalje začetek novogradnje in delna dograditev do strehe nadaljnjih 382 stanovanj na Zlatem polju, ki bodo dograjena v letu 1960; dograditev Zdravstvenega doma v Kranju; ureditev tržnice; dograditev stadiona v Stražišču (zanj je bilo namenjanih 8 milijonov din, ki pa jih niso porabili); dograditev sindikalnega doma (dela so v zaključni fazi!); gradnja nove kinematografske dvorane v Kranju (z deli so pričeli šele pred dnevi!); gradnja nove pekarnice v Kranju (z deli so šele pričeli!); preureditev in razširitev Vrtnarje na Zlatem polju zaradi preskrbe mesta z zelenjavo in ureditev centralne mesarije za mesto (dela stojijo, ker so novejši geološki raziskave pokazale drugačno, slabšo sliko kot prvotno!). Razen tega že dva meseca gradijo tudi šolo na Planini, ki v tem programu sploh ni bila predvidena.

In kaj je pokazala anketa Občinskega sindikalnega sveta o programu gradenj objektov družbenega standarda za leto 1960?

Izpolnjene ankete pole kažejo, da si delavci najprej in najbolj želijo novo zobno ambulanto, dalje nadaljnja stanovanja, razen že predvidenih in pričetih, zatem nove šole, delavsko univerzo, novo poročnišnico, otroška zavetišča, delavsko restavracijo, urejen samski dom v delavskem domu pri Savskem mostu, most čez Kokro, centralne kopalnice, zimsko kopališče, športni stadion v Kranju itd. — Pozneje pa naj bi gradili trgovske oskrbovalne centre, Vajenski dom, uslužnostne delavnice in uslužnostna podjetja za krpanje in likanje ter otroška zavetišča v Stražišču, na Planini in na Zlatem polju.

Ko so govorili po pogodbeni proizvodnji, so izrazili predvsem potrebo po večji pomoči političnih organizacij zadrugam pri sklepanju pogodb z individualnimi proizvajalci. V ta namen bodo po vseh kmetijskih zadrugah formirali posebne politične štabe, v katerih bodo razen predstavnikov vseh političnih organizacij tudi upravniki zadrug in predsednika upravnega odbora in zadrugnega sveta.

Kje je izhod iz slepe ulice?

Ob popolni izkoriščenosti zmogljivosti socialističnih posestev bi lahko za 200 odstotkov zvišali število živine

O zadnji seji ObLO Kranj, ki je bila v četrtek, 1. oktobra, smo že pisali. Važnejša točka dnevnega reda skupne seje je bilo poročilo Sveta za blagovni promet o preskrbi z mesom in o ukrepih za organizacijo odkupa krompirja, na ločenih sejah pa predlog odloka o sejemskem redu za plemensko živino in na seji zbora proizvajalcev še obravnavava investicijskega programa Kmetijskega posestva Hrastje.

Ko so obravnavali poročilo Sveta za blagovni promet ObLO Kranj o preskrbi z mesom, so predvsem poudarjali, da cene mesa niso vzklajene s cenami drugih prehranskih artiklov in da so odkupne cene goveje živine pre nizke. Vsa razprava je bila osredotočena v glavnem na ta problem.

V juliju letos, ko se je situacija na tržišču z mesom zaostila, ko je bila ponudba manjša od povpraševanja in ko so cene zavojo tega vztrajno rasle, je kranjska klavnica samovoljno ukinila dvojne cene govejemu mesu (280 in 300 din) in s tem brez vednosti občinskih organov kršila odredbo v maloprodajnih cenah, ki jo je potrdil občinski ljudski odbor. Na enak način je zvišala cene tudi Mesarsko podjetje KPZ Nako.

Ta sicer protizakonit ukrep je bil posledica pomanjkanja mesa doma in je imel namen zmanjšati izgubo mesarskega podjetja, ki je nastajala predvsem zaradi drugega kupovanja živine v krajih izven Slovenije. Negativno razliko pri prodaji mesa v Kranju, ki je znašala od 1. julija do 26. avgusta od 30 do 50 din za kilogram, je kranjska Mestna klavnica krila tudi z izvozom mesa iz občine. Poročilo Sveta za blagovni promet pravi, da je klavnica izvozila 26 odstotkov mesa in to po višjih cenah, kot ga je prodajala doma.

Da bi vsaj delno izboljšali problem oskrbe kranjskega delavstva z mesom, je občinski Svet za blagovni promet na predlog Sveta za blagovni promet OLO sklenil odpreti posebne prodajalne, kjer bi prodajali meso la kvalitete po 350 din, in sicer po eno v Stražišču in na Primskovem, dve pa v središču mesta. V ostalih prodajalnah naj se meso še vedno prodaja po dosedanjih, z uredbo določenih cenah.

V Kranju torej zdaj v štirih mesnicah prodajajo meso po 350 din, v ostalih pa po 270 in 300 din. Meso še ni dovolj, vendar smo najhujšo krizo preboleli. Zanimiva ugotovitev, da je mesa v mesnicah, kjer ga prodajajo po 350 din, dovolj oziroma da se ga vsaj dá dobiti, medtem ko ga v mesnicah, kjer ga prodajajo po 270 in 300 din, skorajda ni, nam vsiljuje vprašanje, od kod nenadoma toliko mesa la kvalitete, oziroma, ali je meso po 350 din res la kvalitete. Vemo namreč, da je pri nas živine, katere meso lahko uvrstimo v la kategorijo, zelo malo.

Na to vprašanje so odborniki na seji dali jasen odgovor, ki pa sproži spet novo vprašanje. Pro-

JESENSKA RAZGLEDNICA — V KRANJU ŽE PRODAJAJO KOSTANJ
(Foto: F. Perdan)

naš razgovor

PRED TEDNOM OTROKA

Vloga stanovanjskih skupnosti in reformirane šole pri vzgoji in varstvu otrok

Pred Tednom otroka, ki bo od 5. do 12. oktobra, je naš delavec obiskal predsednico Sveta za socialno varstvo OLO Kranj Drago Rome in ji zastavil dve vprašanji.

»Tovarišica Rome, kakšen je predvsem pomen Teda otroka?»

»V letošnjem Tednu otroka bo glavna skrb posvečena vprašanju vzgoje otroka in njegovi zaščiti. Priprave v kranjskem okraju v večini občin dobro potekajo. Program bo letos enoten, kar je jamstvo, da to ne bo samo program tedna, ampak bo to širši program za reševanje oblik družbenega varstva otroka, ki bo nudil tudi tisto, česar družina ne more dati, posebno če je mati zaposlena. Poseben pomen letošnjega Teda otroka je v tem, da bo pomenil začetek hitrejšega reševanja problema varstva in vzgoje otrok v okviru stanovanjskih skupnosti.»

»Kakšno je sedanje stanje ustanov za varstvo in vzgojo otrok v okraju in kakšni so načrti za prihodnja leta?»

»V zvezi z zakonom o osnovni šoli in zakonom o stanovanjskih skupnostih obstajajo številne možnosti, da se vzgojno delo otrok znatno razširi. V okraju imamo 96 šol, ki ne ustrezajo vsebini, ki jo mora imeti nova šola. Najbolj boleče je to, da imamo v Kranju še vedno tri izmene. Pereče vprašanje so tudi pomožne šole, ki jih imamo samo 6. — Treba bo misliti na ustanavljanje pomožnih oddelkov pri rednih šolah. Vrtec imamo 14, v njih pa je 969 otrok. Kapacitete so zdaleč premajhne. —

Vprašanje zaščite otroka v času, ko je mati zaposlena, bodo morale pričeti reševati kombinirane družinske ustanove v okviru stanovanjskih skupnosti.

Na otrokov zdravstveni in duševni razvoj znatno vplivajo tudi šolske mlečne kuhinje in šolske kuhinje v industrijskih centrih. Dokaj razširjena je na Gorenjskem tudi zdravstvena zaščita otrok, saj imamo 26 otroških posvetovalnic, 7 otroških dispanzerjev, 8 šolskih ambulant in 8 šolskih zobnih ambulant. V skladu z novim zakonom o osnovni šoli pa bo treba zdravstveno zaščito šolskih otrok še razširiti. Omenimo še letovanja zdravstveno ogroženih otrok na otoku Stešnjaku. To letovišče pa je še v izgradnji in bo treba kapacitete povečati od sedanjih 200 na 300 otrok. Zelo razširjena oblika počitniškega življenja so tudi taborjenja.

V programu dela za vzgojo otrok bo potrebno nadaljevati z lanskimi pobudami za vzgojo staršev v okviru šol za starše in z vzgojnimi posvetovalnicami. Misliti bo treba tudi na pionirske knjižnice, ki nikakor ne morejo dobiti svojega pravega mesta. V stanovanjskih skupnostih se bodo morala zlasti razviti otroška zavetišča, igrišča, športni objekti itd. O tem bo v četrtek, 8. oktobra širše posvetovanje predsednikov občinskih svetov za varstvo družine in predsednikov svetov za socialno varstvo. Govorili bodo o vlogi svetov in drugih družbenih organov pri dajanju pomoči stanovanjskim skupnostim pri razvijanju raznih oblik vzgoje in varstva otrok. —

T.

Prvi korak v rekonstrukcijo Tiskanine

Rekonstrukcija v »Tiskanini« napreduje po načrtu. Najprej so morali z minimiranjem poruščiti temelje in stebre in zgraditi nove — skupno 24 notranjih in 36 zunanjih.

Mladina se pripravlja na volitve v nova vodstva

Po vseh gorenjskih občinah je to dni zelo živahna mladinska dejavnost pred volitvami v nova mladinska vodstva. Se več, v Zelenikah, Kranju in na Jesenicah so z volitvami že začeli. Najbolj aktivno delo je pokazala mladinska organizacija na Jesenicah. — Člani sekretariata Občinskega komiteja so obiskali nad 80 odstotkov osnovnih mladinskih organizacij, kjer so imeli razgovore z mladinskimi vodstvi. V večini občin na Gorenjskem so že določili datume, kdaj bodo občinske mladinske konference. V Kranju so v ta namen imeli tudi že polletno občinsko mladinsko konferenco.

Najprej so začeli z veliko rekonstrukcijo predilnice, trenutno gre le za gradbeno delo. Iz dneva v dan rastejo stebri oz. ogrodje nove trinadstropne zgradbe. V tej zgradbi bo avtomatska tkalnica in povečana predilnica. Do konca oktobra letos bo dograjen spodnji del. Možna bo vselitev tkalnice, ki trenutno ne obratuje. V predilnici so napravili precej sprememb zaradi podrtih prostorov stare stavbe. Najprej so uredili prostor za veliki in mali trgalni stroj, ki so ju morali premestiti iz predilnice. Da so to lahko opravili je bila občutna adaptacija prostorov. Napraviti so morali poseben kanal za odvod zraka, popraviti be-

tonsko ploščo, urediti novo razsvetljavo, napeljati novo vodovodno instalacijo in druga manjša dela. V prostore, kjer so stari trgalni stroji, se je vselila vlagalnica z močilnim strojem. Premestili so žensko garderobo, moško pa preselili v vigovne predilnice. Ravno tako so prestavili stroj Willov v prostor k trgalnim strojem. Ta dela so v glavnem opravili v zadnjih dveh mesecih.

Tudi galvanika v »Tiskanini« ni bila več kos potrebam tovarne, zato so jo z nekaterimi novimi stroji in tehničnimi izpopolnitvami osposobili za boljše in hitrejšo delovanje. Opremili so jo tudi z napravami za odvajanje slabega zraka in nevarnih plinov.

Gradnja menze je v zaključni fazi. S tem bo rešeno tudi vprašanje, ki v marsičem vpliva na sterilnost posameznika. Poleg menze bo v dograjenih prostorih stare stavbe možno urediti prostore za arhiv ter veliko in malo sejno dvorano.

M. Ž.

DR. VLADIMIR BAKARIČ
NA PLENUMU LM HRVATSKE

V soboto je bil plenum CK LM Hrvatske, kjer so govorili o nalogah ljudske mladine na vasi in o reformirani šoli. V razpravi je sodeloval tudi sekretar CK ZK Hrvatske dr. Vladimir Bakarič.

7. OKTOBER — DAN ARTILERIJE

Nepozaben po ostal spomin na dan, ko so naši artilerijci premagali sovražnika pri Kraljevu oktobra 1941. Prav tako zgodovina ne beleži veliko podobnih primerov o dejavnosti artilerije, kot so bili oni v Peti ofenzivi, pri Kninu ali na Sremski fronti... Ob teh primerih se še danes učijo naše mlade generacije topničarjev. Vedno, ob vsaki priložnosti: v šoli, pri streljanju in pri vajah. To je velika moč, ki trdno stoji na mejah naše domovine in je vedno pripravljena žrtvovati svoja življenja, če bi bila v nevarnosti neodvisnost naše države ali mir na svetu!

V CERKLJAH SO ODKRILI SPOMINSKO PLOŠČO IN 4 SPOMINSKE KAMNE

Prebivalci bivše cerkljanske občine so v soboto in nedeljo praznovali svoj krajevni praznik. Vsako leto se ob njem spominjajo herojske borbe Slandrove brigade, ki je v noči od 4. na 5. oktober 1944. leta uničila pri Francu Bolku v Zalogu 12-članski štab Črne roke za Gorenjsko.

Kot prejšnja leta so tudi letos praznik svečano proslavili. V soboto popoldan so v Velesovem slovesno odkrili spominsko ploščo padlim v NOB. Ob tej slovesnosti je spregovoril takratni sekretar okrožnega komiteja Srečko Cerar. Zvečer pa so množične organizacije v Cerkljah izvedle pestro akademijo v Zadržnem domu. V nedeljo dopoldan so odkrili 4 spominske kamne padlim partizanom, in sicer v Zalogu, Lahovčah, Cerkljah in Štefanji gori. Popoldan je tamkajšnja godba na pihala izvedla še promenačni koncert,

prosvečno društvo pa je v Zadržnem domu uprizorilo dramo »Svet brez sovraštva«.

-an

NOVA SPOMINSKA PLOŠČA NA BELSKI PLANINI

Krajevni odbor Zveze borcev na Bohinjski Beli se pripravlja na odkritje nove spominske plošče. To pot na Belski planini nad Bohinjsko Belo, in sicer partizanu Stanku Staretu, nekdanjemu gojencu jesenjske metalurške šole. Padel je junija 1943. leta na Belski planini. Metalurška šola Jesenice je za odkritje preskrbela reliefno podobo partizana in ploščo z napisom oziroma posvetilom padlemu junaku.

ALPSKI LETALSKI CENTER LESCE USPEŠNO ZAKLJUČIL LETOŠNJO SEZONO

Lesce, 4. oktobra.

Danes dopoldne je bila na letališču ALC v Lescah zaključna prireditve v letošnji letalski sezoni. Prisrčitev je otvoril podpredsednik ALC tov. Osterman, ki je v poročilu med drugim omenil predvsem vidnejša tekmovanja v letošnji sezoni, to je V. letalski zlet in tekmovanje v počastitev 40-letnice KPJ in 90-letnice jesenjske železarne. Letos so izšolali preko 30 padalcev, jadralci in motorni piloti so napravili okoli 4000 poletov, modelarji pa so se udeležili številnih domačih, republiških in tujih tekmovanj. Današnji dan so izkoristili tudi za podelitev pokalov, diplom in nagrad najbolj uspešnim tekmovalcem letošnje sezone.

Zu-an

PRED TEDNOM OTROKA NA BLEDU

Na Bledu in v okoliških krajih se marljivo pripravljajo na bližnji Teden otroka. Na pobudo SZDL in Društva prijateljev mladine so ustanovili poseben koordinacijski odbor, ki ga tvorijo zastopniki organizacij, ki imajo opravka z mladino.

Imenovani odbor je na seji sestavil program dela za Teden otroka in za prihodnje obdobje. Med drugim bo Društvo prijateljev mladine na Bledu v tem tednu organiziralo za starše vzgojno predavanje, na katero bodo povabili za predavateljico dr. Ivo Segula iz Ljubljane. Za otroke in starše je na sporedu tudi kulturna prireditev, na kateri bodo predvidoma sodelovala akademska folklorna skupina in pevski zbor »France Marolt« iz Ljubljane.

Na posvetovanju pripravljalnega odbora za Teden otroka so tudi sklenili ustanoviti občinsko pionirsko komisijo. — Sestavljali jo bodo zastopniki različnih organizacij, društev in ustanov, ki imajo opravka z vzgojo in oskrbo mladine. — Iz sredstev posebnega sklada za varstvo otrok nameravajo v prihodnje urediti šolska igrišča okoliških šol. Za ta namen zbira denar tudi posebna komisija. Ureditev igrišč, zlasti na Bohinjski Beli in v Ribnem ter v Gorjah, je posebno nujna zadeva. — V času pred Tedom otroka je ponovno oživila misel o možnosti ustanovitve otroškega vrta v Gorjah. Prebivalci prizadetega kraja so že večkrat izrazili željo za takšno

Ekonomske najemnine - novi stanovanjski odnosi

Uspeh letošnjega gospodarskega razvoja na vseh področjih: v industrijski proizvodnji, kmetijstvu in v povečanju osebnih dohodkov je izvednega političnega pomena. — Tako se je proizvodnja do konca avgusta povečala za 10,16 odstotka, realni osebni dohodki delavcev in nameščencev do konca julija pa za 13,5 odstotka. Dvignila se je tudi delovna storilnost, čeprav še ne dovolj. Ravno tako je akcija za potrditev novih tarifnih pravicnikov dosegla velik gospodarski in politični uspeh.

Ti uspehi so ustvarili pogoje za postopno postavitev stanovanjskih najemnin na ekonomsko osnovo. Prehod od dosedanjih cen k ekonomskim, bo ustvaril pogoje za

uspešnejše reševanje stanovanjskih problemov. Znano je namreč, da dosedanje stanovanjske najemnine ne krijejo niti najnujnejših izdatkov za vzdrževanje stanovanjskih zgradb. Stanovanja zato postopoma toda nezadržno propadajo, zlasti ker so povečini že stara in izrabljena. Spremembo dosedanjega sistema narekujejo tudi dosedanje socialne najemnine, ki povzročajo nesmotno uporabo ter neekonomsko trošenje razpoložljivih sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Z uvedbo ekonomskih najemnin želimo pravičnejšo obremenitev stanovalcev glede na kvaliteto stanovanja. To bo nedvomno pripomoglo k pravičnejši uporabi stanovanjskega prostora.

Pri določevanju najemnin bo treba upoštevati naslednje ekonomske elemente: vrednost stanovanja in stroške njegovega vzdrževanja in obnavljanja. Da bodo najemnine pravično določene, bodo vsa stanovanja ocenili s točkovanjem in tako ugotovili dejansko vrednost posameznega stanovanja. Na osnovi točkovanja bo potem določena višina najemnine.

Vzporedno z zvišanjem stanovanjskih najemnin bodo ustrezno povečani osebni dohodki delavcev in uslužbencev. Zato so odveč govorice o zniževanju življenjskega standarda prebivalcev zaradi povišanja najemnin. Večina prebivalcev bo lahko pokrila zvišanje najemnin z višjimi osebnimi dohodki. Pri visokokvalitetnih stanovanjih pa bodo morali stanovalci sami odločiti, ali je njihov gnetni položaj tak, da bodo stanovanja lahko vzdrževali ali ne.

Sprememba finansiranja stanovanjske izgradnje je v celoti nuj-

na, ker bo omogočila hitrejšo izgradnjo novih stanovanj. Zato je potrebno še v večji meri tolmačiti prebivalstvu pomen predlaganih sprememb in ustvarjati razumevanje, hkrati pa usmerjati čimveč prostih sredstev v gradnjo stanovanj.

M. Z.

PRED SESTANKOM PROSVETNIH DELAVCEV

V torek, 6. oktobra se bodo na pobudo okrajnega Sveta za šolstvo sestali v Kranju predsedniki občinskih svetov za šolstvo, referenti za šolstvo pri ObLO in člani Sveta za šolstvo pri OLO Kranj. — Govorili bodo o vlogi in nalogah zavoda prosvetno pedagoške službe pri preobrazbi šolstva, o vlogi in nalogah družbenih organov v šolstvu ter o materialnih in kadrovskih vprašanjih.

Po sestanku bo redna Seja za šolstvo, na kateri bodo obravnavali poročilo o splošnem izobraževalnem šolstvu.

Proslave in akademije v počastitev ustanovitve SKOJ

Znano je že, da bomo 10. oktobra letos proslavili ustanovitev SKOJ in 27. decembra ustanovitev USAOJ. V spomin na ta dva pomembna datuma v zgodovini mladinskega gibanja, gorenjska mladina spet pripravlja številne proslave in akademije po vseh osnovnih mladinskih organizacijah.

Tako bo tovarniški komite v Železnarni na Jesenicah v četrtek, 8. oktobra priredil svečano akademijo, 10. oktobra pa bo na Jesenicah skupno s Svobodami jesenjske občine akademija v občinskem merilu. Na štirih osemletkah bodo v počastitev 40-letnice SKOJ sprejeli pionirje v mladinski organizaciji. Tovarniški komite v Železnarni pa pripravlja za ta dan predloge najboljših mladincev za sprejem v Zvezo komunistov.

Prav tako bo 10. oktobra svečana akademija, pred njo pa svečana seja Občinskega komiteja LMS v Trzinu. V Kranju bodo proslave in akademije po vseh osnovnih mladinskih organizacijah. — Na osemletkah bodo na ta dan sprejeli pionirje v mladinski organizaciji. V Zireh bodo akademijo pripravili taborniki in tamkajšnja Čevljarska industrijska šola.

Nič manj svečano ne bodo proslavili ustanovitve SKOJ na Bledu, Skofji Loki, Železnikih, Radovljici in Bohinju.

M. Z.

KJE JE IZHOD IZ SLEPE ULICE

(Nadaljevanje s 1. strani)

rom na večje prodajne cene in večje odkupne cene v drugih republikah pri nas prenizke. Kot ukrep za izboljšanje preskrbe z mesom naj se prouči tudi prepoved izvoza mesa, s izjemo mesnih izdelkov. Če se bomo hoteli izogniti velikim izgubam mesarskih podjetij, bo ta ukrep možen le ob zvišanju cen. Razen tega pa je treba predvsem pospešiti ureditev naših socialističnih posestev, ki bi lahko, kot je poudaril predsednik OLO Vinko Haider, ob popolni izkoriščenosti svojih zmogljivosti, za 200 odstotkov zvišala stavež živine. To sicer še ne bi popolnoma zadostilo potreb Gorenjske po mesu, krilo pa bi vse domače potrebe potrebnega mleka.

A. T.

VREME

Suho vreme s pogostimi sončnimi dnevi in topleje.

POSLANICA PREDSEDNIKA REPUBLIKE JOSIPA BROZA TITA NASIM OTROKOM

Predsednik republike Tito je poslal ob Teden otroka preko Sveta društev za skrb za otroke in mladino Jugoslavije poslanico, v kateri med drugim pravi:

Dragi otroci! Tudi ob tej priložnosti, ob Teden otroka, bi rad poudaril, da je tudi vaša naloga, da negujete in nadalje razvijate bratstvo in enotnost naših narodov, ki je ena najdragocenejših in največjih pridobitev naše narodnoosvobodilne vojne... Ljubezen in najčistejša tovarštvu naj povezuje otroke vseh naših narodov...

Ob Teden otroka pošiljam otrokom Jugoslavije svoje tople in pri srčne pozdrave...

IZ ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Odbor za organizacijo oblasti in upravo Zveznega zbora Zvezne ljudske skupščine je v soboto soglasno sprejel osnutka zakonov o družbenem knjigovodstvu in izkoriščanju obdelovalne zemlje ter predlog o dopolnitvi zakona o državnih praznikih.

AKTUALNA TEMA

0 preskrbi z mesom

Kaže, da se je preskrba z mesom v zadnjih dneh sicer nekoliko izboljšala, kar je posledica predvsem višjih prodajnih cen mesa v glavnem pod firmo la kategorije in pa končne turistične sezone, vendar to trenutno zatise je daleč ni rešitev problema. — Spričo dejstev, ki smo jih v našem časopisu že navedli (padanje staveža govedi na eni strani in naraščanje potrošnje in odkupa na drugi strani) bo treba še precej naporov, da se problem preskrbe gorenjskega prebivalstva z mesom za trajno reši s povečano živinorejsko proizvodnjo, za kar ima Gorenjska še precej neizkoriščenih možnosti. Proizvodne sposobnosti naše živine so n. pr. izkoriščene le 60-odstotno. Vzrok za to je v pomanjkanju krme. Površine pod žiti so še vedno prevelike, treba jih bo nadomestiti s krmnimi rastlinami. O tem že dalj časa govorimo, vendar kaže, da pot gorenjskega kmeta iz naravnega, več ali manj avtarktičnega gospodarstva v moderno blagovno proizvodnjo ne bo tako lahka, posebno še, ker tudi zadržna in oblastvena vodstva kažejo premalo razumevanja za res intenzivno pospeševanje tistih kultur, za katere ima naš okraj ugodne talne in klimatske pogoje. Pridelovanje krme na travnikih je še zelo zastarelo, travniške površine so slabo oskrbovane in izkoriščene, predvsem slabo gojene. — Tudi pašniki so docela neurejeni. Možnosti je dovolj, le pričeti jih bo treba z modernimi agrotehničnimi ukrepi in s pravilno kmetijsko politiko intenzivno izkoriščati. Neutemeljena bi bila verjetno trditev, da bi se Gorenjska v perspektivi z mesom lahko sama oskrbovala. Za to kaže, da nimamo pogojev. Tudi planirana živalska proizvodnja na osnovi ranoizacije za krite potrebe domačega prebivalstva ne zadostuje. Vendar bi se tej zares idealni rešitvi z modernizacijo živinorejske oziroma kmetijske proizvodnje naspolh lahko precej približali. Vsi drugi ukrepi so kratkoročnega značaja in bodo problem oskrbe z mesom le odlagali, ne pa rešili.

Skupno število goveje živine v kranjskem okraju se je v zadnjih dveh letih znižalo za 2458 glav ali za 7 odstotkov. Po statističnih podatkih je bilo lani na Gorenjskem 36.361 govedi (približno toliko, kot leta 1939), leta 1956 pa 38.119. Za precej večji odstotek, kot je padel stavež živine, pa je v okraju narasla potrošnja mesa — trikrat v primerjavi s predvojno potrošnjo. — Vzporedno s tem je razumljivo, da narašča odkup živine in zakol. Po statističnih podatkih so odkupna podjetja v okraju odkupila leta 1956 2.241.201 kilogramov klavne govedi, leta 1957 2.946.646 kilogramov in lani že 3.066.274 kilogramov. Stavež naše govede močno zmanjšuje tudi veliko povpraševanje po teletih, ki jih kljub uredbi o prepovedi klajanja telet še vedno koljejo prekomerno, ker zadržuje še niso pristopile k urejanju pitariš, in s tem zmanjšujemo možnost prirastka. Od skupnega prirastka 19.000 telet jih je bilo leta 1958 zaklanih kar 13 tisoč. Za rejo je ostalo torej le 6000 telet, izčisto pa je bilo zaklanih 7000 odraslih krav.

Največji izvoznik mesa v našem okraju je Skofja Loka, ki je bila tudi vseskozi z mesom najbolj založena. Vzroki za to so predvsem ekonomsko popolnoma upravičeni, ker je rentabilen, ko likor seveda ne trpi zato oskrba domačih potrošnikov. V tem primeru je kranjska Mestna klavarna zasledovala le komercialni učinek, premalo pa je računal na oskrbo domačega prebivalstva, kar je moč opariti s tem, da ni zaslu finančne težave kot podobna podjetja drugje po Gorenjski (na primer na Jesenicah in v zadnjem času že tudi v Skofji Loki).

Kot izvoz moramo razumeti tudi vso potrošnjo mesa, ki gre za turiste v naših turističnih centrih. Ta potrošnja pa prav v času sezone, ko je problem preskrbe z mesom najbolj pereč, ni majhna. Ko govorimo o prepovedi izvoza mesa kot ukrepu za rešitev problema preskrbe domačega prebivalstva z mesom, moramo vedeti, da vsaka prepoved izvoza ima za posledico formiranje popolnoma različnih cen v posameznih občinah, okrajih ali republikah, to pa spet nujno pripelje do anarhije na tržišču, do najhujšega kršenja administrativnih ukrepov, do prelivanja mesa iz kraja v kraj, pri čemer pa ni nujno, da iz kraja, kjer je mesa dovolj, odteka tja, kjer ga ni, pri skratki, do še večje zmede. Pri tem pa moramo seveda ugotoviti, da popolna zaprtost trga z administrativnimi ukrepi tudi ni možna. Na posvetovanju o preskrbi in odkupu s kmetijskimi pridelki, ki je bilo 16. septembra v Kranju, je predstavnik Državnega sekretariata za blagovni promet LRS tovariš Puc poudaril, da je naša napaka prav v tem, da še nimamo enotnega tržišča za vso državo.

A. T.

Zadnje vesti

V Parizu se je danes začelo sedmo zasedanje jugoslovansko-francoskega mešanega komiteja za gospodarsko sodelovanje. Na njem bodo obravnavali uporabo drugega dela kredita v znesku 1 milijardo frankov, ki ga je Francija dala Jugoslaviji. — Kakor poroča TASS, so včeraj uspešno ustrelili sovjetsko kozmično raketo, v kateri je avtomatična interplanetarna postaja. Sporočilo agencije TASS pravi: v okviru programa proučevanja vesolja in priprav za medplanetarni polet so 4. oktobra leta 1959 v Sovjetski zvezi uspešno izstrelili tretjo kozmično raketo, na kateri je avtomatična interplanetarna postaja. V ta namen so uporabili večstopenjsko raketo. Avtomatična medplanetarna postaja bo letela blizu Lune in okoli nje.

LJUDJE IN DOGODKI

Na dnevnem redu: Alžirija

Alžirija se že tretje leto zapored pojavlja na dnevnem redu zasedanja Generalne skupščine ZN. Tudi letos bo že peto leto trajajoča vojna v tej severnoafriški deželi predmet živahnih, a tudi ostrih razprav v sedežu svetovne organizacije. Francija sicer napoveduje, da bo tokrat vnovič bojkotirala alžirsko debato, arabske dežele se vneto zavzemajo za pravice alžirskega ljudstva številne delegacije se vzdržujejo izraziti glasno svoje mnenje, ne zato ker ga ne bi imele, pač pa, ker se nočejo zameriti Franciji, — skratka, veliko je znamenaj, da bo tudi letošnja razprava potekla podobno kot minuli leti.

Im vendar je opaziti tudi simptome novega, spremenjenega položaja. Tu je predvsem De Gaulleova izjava o Alžiriji in odgovor začasne alžirske vlade nanjo. Predsednik pete francoske republike je v svoji izjavi očrtal temelje uradne pariske politike do tega najbolj kritičnega problema današnje Francije. Dasi v tej izjavi ni bilo bistvenih pobud, ki bi lahko odločilno pomagale rešiti zapleteni alžirski vokal, je pa v njej le pomembna novost: De Gaulle je sramežljivo, toda vendar priznal Alžircem pravico do samoodločbe. Nihče si sicer ne dela utvar, da je to priznanje izraz nove politike pariske vlade in iskrenega namena po tej poti pravično rešiti zahteve alžirskega ljudstva. Kajti očitno je, da je bila izjava preračunana na bližnjo razpravo o Alžiriji v ZN; njen pravi namen pa je

bil pripraviti omahljive delegacije v Generalni skupščini o pripravljenosti in sposobnosti francoske vlade, da sama reši alžirski problem. Toda kljub vsemu je bila izrečena pomembna beseda »samoodločba«. Dasi je zelo verjetno, da si v Parizu vse drugače zamišljajo uresničitev te pravice kot pa v vrstah alžirske osvobodilne vojske, je zdaj vendar ne bo več lahko preklcati. Res je tudi, da De Gaulle to pravico spremlja z vrsto drugih, več ali manj nesprejemljivih pogojev, med katerimi je zlasti zloglasna »pomiritev«. Toda že priznati pravico do samoodločbe alžirskemu prebivalstvu je velik korak naprej in bridek poraz za skrajne desničarske francoske kroge. S tem je pravzaprav konec utvar, ki so temeljile na znanem geslu »Alžirija je Francija«.

S tem pa je hkrati storjen tudi prvi korak nasproti alžirski vladi. In ta je trezno ocenila pomen te izjave. Čeprav se zaveda njenega trenutnega propagandnega pomena glede na razpravo v Generalni skupščini, je vlada Ferhata Abasa premišljeno, razsodno in v pomirljivem tonu sestavila svoj odgovor. V njem je vnovič pokazala pripravljenost, da z razgovori na enakopravnih temeljih skuša najti s francosko vlado obojestransko sprejemljivo rešitev.

Ne samo v tistem delu sveta, ki že od nekdaj z naklonjenostjo spremlja boj alžirskega ljudstva, marveč tudi v deželah, ki se štejejo med francoske zaveznike, kot

n. pr. v ZDA sta tisk in javnost z odobravanjem sprejela alžirski odgovor. In značilno je, da ga tudi v Parizu doslej miso zavrnili. Prav zato je zdaj v krogih ZN čutili precej živahno dejavnost, ki ima namen premakniti težavno alžirsko vprašanje z mrtve točke in najti podlago za začetek pogajanj med Francozi in Alžirci.

Seveda pa je največ odvisno od Pariza samega, kajti tam je ključ za končno odločitev o pogajanjih s predstavniki alžirskega osvobodilnega gibanja, saj je nasprotna stran že ves čas pripravljena na miroljubno reševanje spora. Zato zdaj svet s pričakovanjem upira oči v francosko prestolnico in se hkrati sprašuje, ali bo sedanja pariska vlada zmogla dovolj poguma za realistično priznanje, da so pogajanja edina pot, ki pelje iz slepe ulice nasilnega dušenja upravičenih alžirskih zahtev po svobodi in neodvisnosti.

MARTIN TOMAZIČ

Izdaja CP »Gorenjski tisk«
— Urejuje uredniški odbor
— Direktor S. Beznik — Odgovorni urednik Vojko Novak — Tel. uredništva 475
— Uprava 397 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-135 — Izdaja ob ponedeljkih in petkih — Letna naročnina 600 dinarjev, mesečna 50 din

O B V E Š Č E V A L E C

MALI OGLASI

Posnemalnik, pinjo, toplomer, plohe (50 mm) prodam. Ogled v ponedeljek dopoldan. Naslov v oglašnem oddelku 4521

Iščemo enosobno stanovanje s kuhinjo v bližini Kranja. Ponudbe oddati v oglašni oddelk 5449

Prodajam hišo (vilo), takoj vselljivo, z lepim sadnim vrtom, krasna lega, kamniški okraj. — Naslov v oglašnem oddelku 4580

Prodajam skoraj nove nože za zelje. Starc, Zupančičeva 3, Huje, Kranj 4589

Klavir — salonski, dobro ohranjen, prodam. I. Vidmar, Kranj, Cankarjeva 12 4605

Prodajam roller Puch 125 cm, dobro ohranjen. Kristjan Brejc, Zadruga 8, Duplje 4606

Trgovsko podjetje knjigarna »Simon Jenko« v Kranju se priporoča vsem cenjenim odjemalcem in jim sporoča, da ima neprekinjeni delovni čas od 7. do 19. ure 4613

Zahvaljujem se Državnemu zavarnemu zavodu v Radovljici in »Glasu Gorenjske« za izplačano zavarovalnino 18.000 din. Anton Juvan, Milje 14, Senčur 4622

Izgubil sem nalivno pero 1. oktobra od 3. do 4. ure od Čirč do železniške postaje. Poštenega najditelja naprošam, da ga proti nagradi vrne v oglašni odd. 4623

Prodajam motor Zündap 350 cm. Anton Debeljak, Češnjica 5, Zeleni 4624

Prodajam zidni ventilator premera 25 cm z vdelanim motorjem, vodno črpalko — centrifugalko, pečico — gašperček, krušno peč 110x110 centimetrov, keramične plošče, dobro ohranjene, nov voziček z železno konstrukcijo nosilnosti 300 kilogramov. Gorenjesavska 26, Kranj 4625

Prodajam zavorne bobne z obroči, gumani in rezervnim obročem za gumni voz. Ogled samo popoldne pri Francu Zupanu, Kidričeva 29, Kranj 4626

Odlično ohranjeno moško kolo »Diamante«, dobro opremljeno, prodam. Hribar, Tenetiše 12, Golnik 4627

SPREJMEMO: 2 vajenca za strojno ključavničarsko stroko, 2 strugarja, 2 rezkarja in več vodovodnih instalaterjev. Plača po tarifnem pravilniku — stanovanje ni zagotovljeno. Komunalno podjetje »Vodovod« Kranj 4628

Otroško posteljico - zložljivo (popolnoma novo) prodam za 11.000 din. Ogled popoldne po 14. uri v »Vrvarni«, Kranj. 4629

Oseba, ki je v petek ob 6. uri zjutraj na vlaku Jesenice-Ljubljana pomotoma zamenjala aktovko, naj jo vrne na naslov Tomšičeva 6, Jesenice, Stane Sekne. 4630

Čepo nagrado dobi, kdor mi preskrbi v Kranju stanovanje ali sobo. — Ponudbe oddati v oglašni oddelk pod »Takoj«. 4631

Zradi selitve takoj poceni prodam otroško posteljico za otroke do 12 let starosti, kompletno z mrežo, žimnico in odejico, novo štragulo, otroško mizico in stalček. Savska Loka št. 14, Kranj. 4632

Prodajam odlično ohranjeno Lambretto. Jamnik, Projekt, Kranj, telefon 312. 4633

Prodajam popolnoma novo temnosivo moško suknjo in 3 metre pocinkane cevi pol cole. Poizve se pri Zavrl, Pot na Jošta 12 (Stražišče), Kranj. 4634

Prodajam 2 mladi kozi. Naslov v oglašnem oddelku. 4634

Poceni prodajam dva vzdiljiva štedilnika, levi in desni. Poizve se na Mandeljevi poti 8, Kranj. 4635

Prodajam motorno kolo roller »Ardil«. Poizve se Predoslje 12. 4636

Sprejem vajenca za avto-kleparstvo stroko. Stane Močnik, Britof 15, Kranj. 4637

Gostinska zbornica obvešča, da bo pripravljali tečaj za izpite iz gostinskih poklicev v Bohinju od 12. oktobra dalje, izpiti pa od 9. novembra 1959 dalje. Prijave sprejema gostinska zbornica, Kranj. 4638

Sofer C-kategorije, s prakso 14 let, nekaznovan, bi rad menjal službo v Kranju ali okolici. Ponudbe oddati na oglašni oddelk pod »Sposoben«. 4639

Upravni odbor Zdravstvenega doma Kranj razpisuje na podlagi 25. in 27. člena temeljnega zakona o štipendijah sledeče štipendije:

1. PSIHOLOGA
1. GINEKOLOGA
1. ZOBOTEHNIKA
2. OTROŠKI NEGOVALKI
1. MEDICINSKO SESTRO

Pravilno kolkovane prošnje z življenjepisom, potrdilo o davčnem predpisu, potrdilo SZDL, potrdilo o vpisu v šolo in zadnje šolsko spričevalo pošljite upravi Zdravstvenega doma Kranj.

Zdravstveni dom Kranj išče samske sobe za zdravstvene uslužbenke (med. sestre, babico, bolničarke in zobne asistentke) v Kranju ali bližnji okolici. Samska soba za babico je zaželeno v Stražišču ali v vaseh na desnem bregu Save. Ponudbe pošljite upravi Zdravstvenega doma Kranj.

Zdravstveni dom Kranj prodaja odlična osnovna sredstva, zaradi preselitve v nove prostore. Rabljene pisarniške mize, omare in stole ter dva stara kolla za centralno kurjavo. Interesenti naj se zglasijo v upravi Zdravstvenega doma Kranj.

Občinski sindikalni svet Kranj se iskreno zahvaljuje vsem podjetjem, organom upravljanja, organizacijam, ustanovam in posameznikom, ki so kakor koli sodelovali pri izvedbi velike tombole v Kranju, dne 13. septembra 1959. leta in tako pripomogli k njenemu uspehu.

Občinski sindikalni svet Kranj

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri industriji obutve »Planika« v Kranju razpisuje naslednji prosti delovni mesti:

1. Risarja za propagandni oddelk z dokončano osemetko in znanjem risanja;
2. kurjača — lahko tudi priučen.

Pod točko 1. je poslani lastnoročno napisano prošnjo na personalni oddelk.

Plača po dogovoru. Nastop takoj.

Razpisna komisija pri obratni ambulanti »ISKRA« KLANJ razpisuje naslednja delovna mesta:

1. Zdravnik splošne prakse z dovršenim strokovnim izpitom.
2. Medicinsko sestro za preventivno službo.

Osnovna plača po uredbi, dopolnilna plača po pravilniku OA »Iskra« Kranj.

Za zdravnika družinsko stanovanje na razpolago.

Ob smrti naše ljubljene mame

ANE BENEDIK

iz Naklega se iz srca zahvaljujemo dr. Bajžlu za požrtvovalnost in pomoč, ki jo je nudil naši mami v težki bolezni. Obenem se zahvaljujemo vsem, ki so jo pospremili na njeno zadnji poti.

Družina Benedik

šport - šport - šport - šport - šport

Turnir kandidatov za svetovno prvenstvo v šahu

Igra s številkami

Zavesa na Bledu je padla. Osem kandidatov za naslov šahovskega prvaka se je med tednom preselilo v Zagreb, kjer so v soboto že nadaljevali z borbami za naslov svetovnega prvaka. Čeprav je bila na Bledu odigrana le prva polovica turnirja, nam to lahko že zadostuje, da delamo prognoze tudi za konec turnirja. Izizvalca za naslov svetovnega prvaka s sedanjim prvakom Botvinnikom lahko iščemo le med prvo četvorico, morda pa le med Keresom in Taljem.

Ta dva sta z igro na Bledu prav gotovo dala šahovski zgodovini novo obdobje, in sicer romantiko v novi obleki; torej ne tisto, ki jo je šahovska igra že davno preživela. Seveda pa imata vse možnosti za prvo mesto še vedno tudi Petrosjan in Gligorič, medtem ko bodo o usodi prve četvorice lahko le delno še odločali velemojstri z druge polovice blejskega dela turnirja: Smislov, Fischer, Benko in Olafsson.

In sedaj malo igre s številkami. Na Bledu je bilo odigranih XIV kol ali 56 partij. Od tega se jih je le 20 končalo z delitvijo točke, kar je pravo presenečenje za tolikšno velemojstersko borbenost. Skoraj ni turnirja, kjer bi bilo domala dve tretjini iger odločenih z zmago in le ena z remiji. Na Bledu pa so bili zabeležili kar 22 zmag, črni pa 14. Odnos med zmagami belih in črnih pa vse bolj potrjuje moč teorije, kolikšno prednost v igri imajo igralci z belimi figurami.

Zanimivo je tudi, da se je od 56 iger končalo s končnim rezultatom kar 30 partij. Torej velemojstri so kar tridesetkrat prekinili svoje igre, enkrat celo dvakrat! Neprizakovana borbenost, saj so bili doslej na podobnih turnirjih v navadi bolj ali manj velemojsterski remiji, igre, ki so se še pred dvajsetimi potezi končale z delitvijo točke.

Precej nam lahko povedo tudi dosedanja srečanja sovjetskih velemojstrov in našega Gligoriča med seboj, ali pa istih igralcev z ostalimi tremi velemojstri. Poglejmo rezultate prve variante: Keres

5, Gligorič 4,5, Petrosjan 4, Talj 3,5 in Smislov 3. »Gliga« bi bil v konkurenci najmočnejših s turnirja kandidatov drugi! In druga varianta: Talj 6, Keres 5, Petrosjan 4,5, Gligorič 3,5 (!) in Smislov 3. Vsekakor neprijeten poraz za Gligoriča. Torej tam, kjer Talj nabira točke, jih Gligorič izpušča — proti slabšim! Če bo »Gliga« v Zagrebu in Beogradu zaigral tudi tako, kot je na Bledu proti vodečim... Zelja vseh ljubiteljev jugoslovanskega šaha je, da bi do tega prišlo, saj bomo potem Gligoriča lahko videli še precej višje kot doslej, morda prav na samem vrhu.

B. F.

PRVENSTVO GORENJSKE V ROKOMETU

Kranj, 4. oktobra.
Danes je bilo odigrano na Gorenjskem tretje kolo okrajne rokometne lige.

Tržič : Mladost III 16:13 (11:5).
Mladost II : Iskra 15:11 (5:6)
Duplje : Krize 10:10 (9:6)
Storžič : Sava 18:13 (10:8)

Lestvica po tretjem kolu:

Tržič	3	3	0	0	84:28	6
Storžič	3	3	0	0	57:20	6
Mladost II	3	2	0	1	32:30	4
Iskra	3	1	1	1	48:39	3
Sava	3	1	1	1	47:45	3
Krize	3	0	1	2	30:73	1
Duplje	3	0	1	2	21:71	1
Mladost III	3	0	0	3	13:26	0

Str.

ROKOMET (ŽENSKO)
SLOVAN : MLADOST 9:6 (3:1)

V. KOLO SLOVENSKE CONSKE NOGOMETNE LIGE

Občuten poraz Triglava

LJUBLJANA : TRIGLAV 6:3 (2:3)

Ljubljana, 4. oktobra.

Nihče ni pričakoval, da bo doživel Triglav poraz od Ljubljane, ki trenutno ni bila v formi. Doživeli so tako visok poraz kot že dolgo ne.

Moštvu sta se predstavili 1500 gledalcev v naslednjih postavah: LJUBLJANA: Istenič, Kožuh, Kristič, Nikič, Djukič, Bogataj, Šostar, Erzar, Lukežič, Haneman in Potokar.

TRIGLAV: Brezar III (Dagarin), Stravs, Dolenc, Čebulj, Štular II, Brezar II, Gajšek, Krašovec, Mihelič, Brezar I in Štular I. Sodnik Radonjič iz Škofje Loke.

V 9. minuti Kranjčani vodijo že 2:0, obakrat uspešen Štular I, ki se spretno dvakrat prebije skozi nasprotnikovo obrambo. V prvih desetih minutah se Triglav predstavi kot boljše ekipa. V 18. minuti pride do nesporazuma v obrambi Triglava, to izkoristi Haneman in zniža na 2:1. V obrambi Triglava prihaja do vse večjih napak, kar domačini ponovno izkoristijo in izenačijo na 2:2 (Haneman). Kranjčani vse bolj popuščajo in na igrišču vse bolj prevladujejo domačini. Samo še enkrat se nasmehe sreča gostom: strel iz kota lepo izvaja Brezar I, žoga pada pred vrata, tu je Krašovec, ki z glavo povede goste na 3:2.

Prvi udarci v drugem polčasu ne obetajo kaj dobrega za goste; ponovno se obramba Triglava ne

znajde in domačini izenačijo na 3:3. Od tega trenutka dalje gre nogometni voz Kranjčanov navzdol. Domačini delajo z njimi kar hočejo. Gostov sploh ni več spoznati, kot da so neko moštvo iz podzveze in še to z dna lestvice. Domačini v razmahu 20 minut povedejo na 4:3, zvečajo na 5:4 in zaključijo serijo golov v mreži Triglava 6:3. Vsi ti goli so rezultat grobih napak obrambe gostov. H koncu se Kranjčani zopet zberejo, vendar vse zaman, katastrofe se ne da več popraviti.

O sodniku Radonjiču samo tole: bil je popolnoma v isti »formi« kot Triglav.

M. S.

TEKMOVANJE PIONIRJEV IN PIONIRK V ATLETIKI

Kranj, 4. oktobra.
V okviru prireditve ob Tednu otroka je priredil AK Triglav danes v Kranju tekmovanje pionirjev in pionirk v atletiki.

Pri pionirjih je bil najboljši Bežek, še boljše rezultate pa je dosegla Beležarjeva pri pionirkah.

Str.

Zadnji športni rezultati

I. ZVEZNA NOGOMETNA LIGA

Budučnost : Rijeka 2:2
Sarajevo : Partizan 1:2
Radnički : Hajduk 3:3
Sloboda : Vojvodina 0:0
Dinamo : Beograd 0:1
Crv. zvezda : Velež 1:1 (0:0)

II. ZVEZNA NOGOMETNA LIGA — ZAHOD

Odred : Varteks 1:0
Split : Lokomotiva 2:0
Trešnjevka : Igman 3:0
Borac : Proleter 3:1
Šibenik : Železničar 3:1
Zagreb : Elektrostroj 3:2 (2:0)

SLOVENSKA ZONSKA NOGOMETNA LIGA

Kladivar : Sobota 5:2
Izola : Maribor 0:1
Branik : Grafičar 9:1
Nova Gorica : Rudar 3:2
Krim : Ilirija 1:0 (1:0)
GORENJSKA NOGOMETNA LIGA

Jesenice : Triglav 6:3 (5:1)
Planika : Mladost 3:1 (2:0)

REZULTATI PARTIJ

XV. KOLA

Smislov : Talj remi
Keres : Fischer 0:1
Petrosjan : Olafsson prekinjeno
Benko : Gligorič remi

NESREČE

SE ENA ŽRTEV PLANIN

V četrtek, 1. oktobra, sta dva planinca iz Ljubljane našla pod Bóvškim gamsovcem v Julijskih Alpah truplo nekega planinca. O najdbi je bila obveščena GRS v Mojstrani. Ugotovljeno je bilo, da je pokojnik, 30-letni študent Stanko Vahtarič iz Zagreba.

V nedeljo ob 9. uri dopoldne je krenil iz Aljažvega doma v Vratih v smeri Luknje proti Bovškemu gamsovcu. Še preden se je podal na pot, ga je upravnica Aljažvega doma posvarila, naj ne hodi na tako težavno turo. Tistokrat namreč vreme za planinarjenje ni bilo najbolj ugodno. Kljub opozorilom se je Vahtarič neprimerno opremljen, zlasti ne v jesenskih dneh, kjer pogosto prihaja do naglih vremenskih sprememb.

srečni planinec končal življenje na dobro markirani poti, in sicer na kraju, ki je oddaljen od Aljažvega doma komaj 2 uri in pol.

Ta primer naj služi kot ponovno svarilo, da ne kaže hodi v gore neprimerno opremljen, zlasti ne v jesenskih dneh, kjer pogosto prihaja do naglih vremenskih sprememb.

GORELO JE GOSPODARSKO POSLOPJE

V petek, 2. oktobra, ob 14.30 uri je izbruhnil požar na gospodarskem poslopju male posestnice M. Rantove v Ljubnem. Zgorelo je podreštrešje in strop poslopja. Materialna škoda znaša 1.200.000 dinarjev, k sreči pa pa je bilo poslopje zavarovano za 1.100.000 dinarjev. Verjetno je prišlo do požara zaradi slabe izolacije na električni napeljavi.

OBJAVE

NATECAJ SD »TRIGLAV« KLANJ

Uprava društva naproša vse udeležence javnega anonimnega natečaja za značko društva, da dvignejo svoje osnutke v pisarni društva, Kranj, Titov trg št. 4 do 15. oktobra 1959 vsak dan od 6. do 14. ure.

ŠD »Triglav« Kranj

O B V E Š T I L O

Gimnazija v Kranju namerava odpreti oddelk za odrasle, ki bi imeli pouk v popoldanskem času. Prijave z navedbo dosedanjega šolanja sprejema šolska pisarna do 15. oktobra.

KINO

Bled: 6. do 8. oktobra francoski film »PRIMER DR. LAURENTA« — predstava v torek in četrtek ob 20. uri, v sredo pa ob 17. in 20. uri.

Radovljica: 6. oktobra ob 20. uri ter 7. oktobra ob 18. in 20. uri sovjetski film — drama »ZERJAVI LETE«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V KLANJU

26. septembra 1959 so se poročili: Lombar Stanislav, orodjar in Dolenc Olga, nameščenka, oba iz Kokrice; Učakar Ivan, avtomehaničar iz Ljubljane in Eržen Vida, uslužbenka iz Kranja; Gregor Peter, delavec iz Tenetiš in Dolenc Marija, delavka iz Bitnja; Bibnikar Matevž, avtokaroserist iz Sr. Bele in Sekne Ana, namešč. iz Visokega; Košnik Janez, aranžer in Janež Jožefa, nameščenka, oba iz Kranja; Solar Anton, študent iz Kroppe in Gros Vida, učiteljica iz Dovja; Jeras Vinko, trg. pom. iz Škofje Loke in Porenta Franciška, namešč. iz Zabnice; Kropivnik Stanislav, gradb. delavec in Boštich Angela, predilka oba Cerklje; Sekne Vincenc, tesar iz Vogelj in Bizjak Marija, delavka iz Kranja; Osredkar Jakob, mizar iz Sentvid in Rehberger Ana, tkalka iz Zg. Brnikov; Potočnik Andrej, usnarj iz Kranja in Šorli Marija, servirka iz Gozd Martuljka; Virčič Vinko, tesar iz Praš in Novak Pavla, nameščenka iz Jame; Adamlje Stanislav, čevlj. mojster in Hribar Marija, tkalka iz Nakla.

KAKO BOMO REŠILI UMIRAJOČE BLEJSKO JEZERO?

Zadnje čase se med strokovnjaki in našimi gostinci vse bolj širi vznemirljiva vest, da je z obolenjem Blejskega jezera oziroma s poslabšanjem življenjskih pogojev v vodi jezera že tako daleč, da postaja problem zelo resen.

Čudno se morda sliši, da tudi jezero lahko zboli. Pa je to čisto naraven pojav, ki lahko sčasoma izzove posledico, da Blejsko jezero postane prava mlakuža. Zakaj?

Vsakomur je danes znano, da je v vsaki, predvsem v stoječi vodi polno drobnega življenja. V vodi žive za prosto oko skoraj nevidna živa bitja, ki jih s skupnim imenom imenujemo plankton. Te drobne živalice in rastlinice odmirajo in njihovi ostanki tonejo na dno jezera, kjer se razkrajajo. Pri tem se tvori žveplovodik, ki zastruplja spodnje plasti jezera. To zastrupljenje za jezero sicer ni

neposredno usodno, kajti proces odmiranja se vrši v vsaki vodi, pa zato ni nujno, da so te vode zastrupljene. Usodno pa je to, ker se spodnje, z žveplovodikom zastrupljene jezerske vode ne izmenjavajo s svežo vodo z vrhnjih plasti, ki vsebuje dovolj kisika. Do izmenjave ne pride zavoljo tega, ker so spodnje plasti vode hladnejše od zgornjih, hladna voda pa je težja kot topla.

Kakšno uničenje preti jezeru že v bližnji prihodnosti, če ne bomo podvzeli potrebnih zaščitnih ukrepov, nam nazorno pove podatek, da je v jezeru življenje le še v 10 metrov globokih vrhnjih plasteh, medtem ko je pod to mejo vse mrtvo. Razumljivo je, da se jezero prav zato ne more ponašati z bogatstvom rib.

Blejsko jezero pa ne umira samo zaradi odmiranja planktona. Njegovo življenje krajša tudi ureditev blejske kanalizacije, ki je vsa speljana v jezero. Vseh odpadkov, ki predvsem v času turistične sezone krajšajo življenje jezeru, prav gotovo ni malo.

Da se reši problem odmiranja Blejskega jezera, je Uprava za vodno gospodarstvo LRS, kateri je blejska občina prepustila reševanje problema, poslala na Bled posebno komisijo strokovnjakov, katere naloga je bila, ugotoviti vzroke obolenja jezera in najti primerno rešitev problema. Strokovnjaki so ugotovili, da jezeru manjka v globinah sveže vode, ki bi vsebovala dovolj kisika. Jezero sicer

ima naraven pritok in odtok v obliki manjšega potočka, vendar se voda v jezerskih globinah ne izmenjava, ker je hladnejša in zato težja kot sveža voda, ki priteka v jezero. Zato se osvežujejo le zgornje plasti jezera. Propadanja jezera torej ne bi mogli rešiti niti s tem, da bi mu vrnili nekaj manjših pritokov, ki so mu bili odvzeti. Rešitev je potemtakem treba iskati drugje.

Osnovno je, razumljivo, da mora jezero od neke dobiti zadostne količine sveže vode. Iz pripravljalnih načrtov je razvidno, da bi del te vode dobili iz Radovne (zajeli bi jo v višji legi kot je gladina jezera), del pa bi jo črpali iz Save Bohinjke, ki leži 50 metrov nižje kot jezero. Ves ta načrt je povezan z velikimi materialnimi stroški. Ureditev problema jezera po tem načrtu bi veljala najmanj 700 milijonov dinarjev. Posebno velja omeniti, da je dviganje vode iz nižjih predelov v višje lege povezano s stalnimi stroški, ki ne bi bili majhni.

Prav na to osnovno pomanjkljivost načrta za rešitev jezera je v članku »Bolni jezero, ki je bil objavljen v jutranjiku »Delo«, opozoril Ivo Pirkovič, obenem pa podal drug načrt za rešitev obolenja Blejskega jezera, ki bi zahteval precej manj stroškov.

Ivo Pirkovič se predvsem vprašuje, zakaj bi za drag denar dvigali vodo iz Save Bohinjke, medtem ko bi nam sveža površinska voda jezera odtekala. Zakaj ne bi naredili narobe? — Zastrupljeno vodo spodnjih jezerskih plasti naj bi speljali v Savo Bohinjko, katere struga ima nižjo lego kot gladina jezera, in pri tem izrabili fizikalni zakon o nategi, ki pravi, da lahko tekočino iz višjih leg

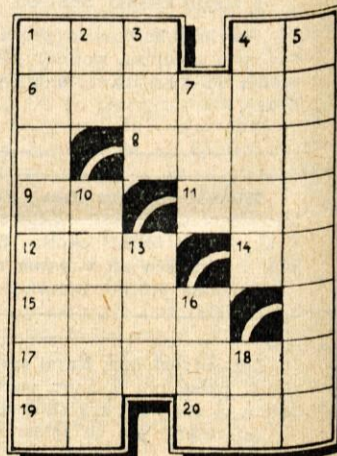
spravimo nižje brez umetne pogonske sile. Zamisel je odlična in izvedljiva, razen tega pa mnogo cenejša, čeprav morda ne prinaša dokončne rešitve. Dopolnili bi jo z drugim delom zgoraj omenjenega načrta, ki pravi, da bi speljali v jezero svežo vodo Radovne.

Pri tem je treba še poudariti, da je nujno potrebno tudi preusmeriti blejsko kanalizacijo kam drugam, morda v Savo Bohinjko. Vse to bi dopolnilo še z biološkimi ukrepi, ki bi zahtevali le majhne stroške. Ker vemo, da plankton v jezeru gnije, se nam namreč nehoti vsili misel, da življenje v jezeru ni v biološkem ravnovesju. V jezero bi bilo treba umetno naseliti taka živa bitja, ki se hranijo s planktonom, sama pa služijo kot hrana ribam.

Za konec omenimo še, da načrt za rešitev blejskega problema, ki je bil objavljen v Delu dne 30. avgusta letos, predvideva tudi, naj bi odtok površinske vode jezera poganjal manjšo elektrarno, s čimer naj bi se zmanjšali stroški za dvigavanje novih količin sveže vode iz Save Bohinjke. Ali bi bila taka elektrarna upravičena z ozirom na že tako veliko pomanjkanje sveže vode v jezeru? Drugo vprašanje pa je, če bi bila sploh rentabilna. Ekonomsko opravičilo bi imela elektrarna le v primeru, če bi jo poganjale globinske, pokvarjene vode.

-ar

KRIŽANKA ST. 26

Vodoravno: 1. izdelek čebel, 4. nada, 6. borilec z bikom, 8. okrajšava za Slovenski narodnoosvobodilni svet, 9. dva soglasnika; 11. mesec v letu (okrajšava); 12. čez... in strn, 14. dva samoglasnika; 15. mesto na Holandskem (mednarodno razodišče); 17. poizvedovanje; 19. ton iz solmizacije; 20. zgodovinsko mesto pri Zadru.

Navpično: 1. francoski romanopisec s pravim imenom Henri Beyle (1783–1842), 2. dva samoglasnika, 3. rastlina, 4. nasilno odvzame, 5. indirektno, 7. števnik, 10. poljsko orodje, 13. nikalni prislov, 16. dedna zasnova, 18. osebni zaimek.

Borba proti žuželkam

V Zenevi zaseda strokovni komite Svetovne zdravstvene organizacije, ki pregleduje rezultate svojega 2-letnega dela — poučevanje odpornosti insektov proti DDT in drugim insekticidom.

Komite, ki je proučeval v mnogih predelih sveta, je dosegel, da ima danes Svetovna zdravstvena organizacija približno jasno sliko o tem, katere vrste komarjev so odporne proti posameznim vrstam insekticidom.

CHAPLINOVI SPOMINI

Charlie Chaplin je v Parizu izjavil novinarjem, da piše knjigo svojih spominov. Napisal je že 600 strani, in je že prišel do dogodkov iz leta 1932. Chaplin je rekel, da upa, da bo do konca leta knjigo končal.

Več kot 2000 Parižanov je navdušeno pozdravilo Chaplina na premieri nove verzije treh njegovih starih nemih filmov. — Chaplin je odpotoval v Pariz, da bi prisostvoval tej predstavi, ki nosi naslov »Chaplinova revija«. Ob tej priložnosti je Chaplin v razgovoru z novinarji dejal, da ima nekaj novih filmskih načrtov, toda da se še ni dokončno odločil za uresničitev.

»BEN-HUR« — NOVI »SUPER-FILM«

Pravkar končujejo s snemanjem nove verzije monumentalnega filma »Ben-Hur«. Ta film je realiziral William Wyler v gigantski dekoraciji, v kateri nastopa več kot 100.000 oseb. Glavne vloge tolmačijo Jack Hawkins, Charlton Heston in Stephen Boyd. Priprave za to novo verzijo »Ben-Hurja«, so trajale 10 let, sam film pa so snemali eno leto. Stroški za film znašajo 16 milijonov dolarjev.

Mali filmski zvezdnik Kevin Conner in njegov partner-šimpanza sta pri filmanju v Hollywoodu sklenila prijateljstvo. Le poglejte, kako skupno obedujeta med opoldanskim odmorom.

BODICE

△ To pot spet eno iz Kamnika. Ko sem tistikrat prevohljaj ves Kamnik po dolgem in počez, sem sredi Samčevega predora naletel na Pepeta, ki je vihal nos in nepremično strmel proti Malemu gradu. Ker je bilo tistikrat zelo oblačno, sem menil, da išče luknjo v oblakih, skozi katero bo vsak čas posijalo sonce. Kdo bi mogel popisati Pepetovo veselje, ko me je zagledal.

»Vidiš, Jaka, tule gori je visea tista tabla,« je začel v eni sapi pripovedovati. »Samčev predor je pisalo na njej. Pa iz prejšnjega stoletja je bila. Le koga je tisto pisanje tako tiščalo, da je tabla snel?«

»Morda so jo vtaknili v muzej?« sem skromno pripomnil.

»Napisne table spadajo na ulico, ne pa v muzej,« je poskakoval Pepe. »Tudi v šušenskem predmestju, na vhodu v Kolodvorsko ulico je bila svoj čas napisna tabla turističnega društva »Ave viator! Milij vrh — Zaleš. Vidiš, tudi tista tabla je izginila, da nihče ne ve kam.«

Ko je Pepe videl, da se mi mudi, mi je segel v roko, potlej pa zavpil za menoj: »Enkrat ti bom povedal nekaj o preimenovanju kamniških ulic.«

Takrat me je pa kar pri srcu stisnilo in začel sem teči. To je namreč zelo priljubljena Pepetova tema, zoper katero možakar pogosto na dolgo in na široko zabavlja.

△ Pred kratkim sem se ustavil pred novimi stanovanjskimi bloki na Golniku. »Ja, prav čedno naselje so si uredili tamošnji prebivalci.« Tako sem dejal in pasej zijala vse dotlej, dokler mi ni udaril v nos nepopisen smrad. V meni se je oglasila detektivska žilica. Pri priti sem hotel doznati, odkod tiste »blažene« dišave. Obhodil sem dva ali tri bloke in že sem prišel skrivnosti do dna. Takoj za bloki se nahaja prostrano smetišče, kamor odlagajo prebivalci smeti. Nisem dolgo vtrajal. Brž sem vzel pot pod noge in sklenil, da se kljub hudi stanovanjski stiski ne bi za nobeno ceno vselil v tisto poslopje poleg smetišča.

△ Dva ali tri dni bo tega, ko me je v Kranju srečala neka Bohinjka. Nekaj časa me je merila z očmi kakor mešetar vola, potlej je pa dejala: »Aha, saj vi ste Bodičar! Lani sem vas videla v Bohinju, pa vas ne bom nikoli več pozabila. Tisti vaš nos...« — Potlej je ubrala druge strune. »Bohinja se pa že dolgo niste lotili, kajne? Ja, je že tako. Mi Bohinjci nimamo grehov. Z lučjo jih lahko iščete pri belem dnevu, pa jih ne boste našli.«

Trikrat sem zinil kot kapelj na suhem, pa mi ni prišlo nič pametnega na misel. Pravim pa, če Bohinjci mislijo, da so brez grehov se preklemansko motijo. Le počakaj naj, da prikolovratim v Bohinj. — »Spucal jih bom kot staro fajfo...« — Natanko tako sem povedal tudi tistemu babšetu iz Bohinjke.

Vas pozdravlja Vaš

Bodičar!

ROMAN II. del VIGENOT Mimi Malenšek Konič

Svatovščina je bila vesela in hrupna. Opolnoči so spremili novoporočence v zakonsko spalnico. Ženske so med petjem in jokom snele nevesti poročni venec, nato so ju pustili sama in se vrnili k mizam. Proti jutru so ostali samo še zaplečniki, vsatje so pogleli, ker se je imela svatba nadaljevati še drugi in tretji dan.

Ana in Dominik sta legla v ozki sobici, ki jo je nazadnje imela Vida, prepelj nekdo pa je bila Aleševa. Ana se je utrujena slačila in hitro legla, Dominik pa je počasi odlagal kos za kosom. Toliko let že ni spal z ženo v isti postelji, da se mu je zdelo nenavadno, leči k njej. Ko je legel, je zastrel v strop in prisluškoval vriskom plesalcev v pritličju. V kamri je bilo hladno, zunaj je bila mesečna, mrzla, poznojesenska noč. Ležal je mirno, celo dihal je priti, kljub temu pa je čutil da tudi Ana ne spi. Čez čas je spregovorila:

»Lepa svatba je, ali se ti ne zdi?«

»Da,« je rekel Dominik.

Ana je zajela sapo in počasi dejala:

»Ali se spominjaš najine poroke?«

Ni ji odgovoril, Ana pa je nadaljevala:

»Takrat mi je bilo tako hudo in sram me je bilo ljudi in ... Najraje bi se bila udrla v zemljo! Nobenega sorodnika ni bilo na najini svatbi, nobenega soseda. Vsi so

naju prezirali, mene bolj kot tebe. Ko sem gledala Vido v beli obleki, sem se spomnila ... Ali jima ni bilo težje kot nama, ali jima nisi branil na vse pretege in vendar sta dosegla, kar sta hotela! Zaradi teh dveh otrok sem tako srečna, srečna, ne moreš si misliti, kako srečna!« Zagrebala je obraz v blazino in zajokala.

Dominik se je ugriznil v razcefrano spodnjo ustnico, da ga je zasklelo. Anino telo je drhtelo v joku, z obema rokama je prižemala blazino na obraz in jo močila s solzami. Stegnil je roko in počasi, z globokim glasom rekel:

»Ana!«

Pridušila je jok in prisluhnila.

»Ana, ali se ti ne zdi, da sva bila oba kriva, če najina poroka in najin zakon nista bila, kakor bi morala biti?«

»Ne vem,« je zajecljala Ana, »ne vem. Rada sem te imela, Dominik. Šele kasno sem spoznala, da sem imela jaz tebe rajši kot ti mene. Takrat je bilo prepozno.«

»Marsikaj spoznamo, ko je prepozno,« je zamišljeno rekel Dominik. »Ali se ti nikoli ni zdelo, da mora morebiti rod trpeti, zato da je drugemu bolje?«

»To je res,« je hitro rekla Ana. »Ko bi ne bila sama pretrpela vse sramote in vsega gorja, kar si ga moreš misliti, bi najbrž tudi jaz Pavlu branila in morda bi nikoli ne doživela tega dne. Bog ve, kako bi se bilo izteklo.«

»In vendar nisi toliko trpela, Ana,« je rekel Dominik. »Na svoj način sem te imel rad. Nisem kriv, da sem tak, kakršen sem.«

»Saj vem,« je spokojno rekla Ana in se obrnila k njemu.

»Midva sva stara,« je rekel Dominik.

»Ti še nisi, samo jaz sem stara.«

»Jaz sam najbolje vem, koliko sem star,« je skoro trdo odvrnil Dominik. »Ana, saj niso vse leta. Je še drugo. Te dni sem te gledal, kako si tekala po hiši; nihče bi ti ne prisodil tvojih let. Pravzaprav si bila zmeraj mlajša od mene, čeprav si bila deset let starejša. Vse, kar si pretrpela, je šlo mimo tebe, tvoje duše se ni dotaknilo. Kako naj ti to povem? Ne vem prav ... Bila si kot železo. Razžariš ga, tolčeš po njem, obliko mu spremeniš, nato ga kališ, toda še zmeraj je železo. Ne moreš ga spreminiti. Tebe so udarci zmeraj zadevali od zunaj. Ne veš pa, kako je, kadar prihaja bolečina od znotraj, kadar te v duši žge in reže ...« Dominik si je položil roko na široke prsti in zahropel kakor v smrtni muki.

»Vem,« je rekla. »Na tistem sem zmeraj čutila s teboj.«

»Zares?« Dominik se je neverno smehljaj. »Tega mi nikoli nisi dala čutiti.«

»Molčala sem in potrpeh s teboj.«

»Da, to si.«

Utihišla sta. Dominik je globoko dihal, kakor bi čutil na sebi težo neizgovorjenih besed, ki morajo na dan. Zato je kmalu spet spregovoril:

»Navsezadnje nisva živela ravno slabo, Ana. Moglo bi biti slabše.«

»Zares ...«

»In zdaj, ko sva se oba postarala, bi lahko pozabila na tisto, kar naju je razdvajalo. Veliko je bilo, preveč, a vendar ... Ana!«